



VÅR STAD 2030 - RÅDSLAG FÖR STADEN OCH PLANETEN

2016-04-19

Av: WWF

Vi befinner oss i Lund en vacker apilmorgon. Det är fjärde och sista stoppet på [WWFs stadsturné 2016](#) och intill mig sorlar det av engagerade röster i Lunds Stadshall. Jag har under flera månader följt Lundaskolornas arbete och nu har dagen kommit då ungdomarna från gymnasieskolorna Vipan och Spyken ska möta beslutsfattare och nyckelaktörer i ett rådslag under rubriken [Lund och planeten – Vår stad 2030](#).

– Vi pratar ofta om klimat och de globala utmaningarna utan att känna att det berör oss. Här kan vi arbeta med globala frågor på hemmaplan, berättar en av eleverna. När jag hör detta tänker jag på min egen tid som lärare och inser att undervisningen ganska sällan visar hur de globala frågorna kopplas till beslut och agerande här och nu.



Riktigt spännande blir det när eleverna utmanar dagens politiker, som här en grupp som tänkt kring Lunds äldre centrum och hamnar i debatt med kommunalrådet Ulf Nymark. Dessutom med Sydsvenskans journalist och fotograf precis intill som lyssnar in.

Kopplingen globalt – lokalt

Sedan jag träffade eleverna vid kick-offen i februari har de arbetat med övningar i [Vår stad 2030](#). Med hjälp av kommunens planer och rapporter samt intervjuer och iakttagelser på plats har eleverna fördjupat sig i ekologiskt och socialt hållbar utveckling för olika stadsdelar i Lund: Hur ser det ut i Lund 2030 – vad har gjort att det ekologiska fotavtrycket minskat? Hur har det gått med biltrafik och cyklar? Vad finns på hyllorna på ICA i Brunnsög? Hur ser stationsområdet ut när antalet resenärer ökar och allt fler ska resa kollektivt? Eleverna är väl förberedda och ska nu möta politiker och andra nyckelpersoner för att presentera sina utställningar och delta i rundabordssamtal:

”När man bygger nya bostäder och bostadsområden ska man tänka att de ska kunna finnas länge utan att behöva renoveras. De ska byggas på höjden för att inte ta upp för mycket plats. Grönområden ska finnas kring hyresrätterna. De är viktiga då de främjar den biologiska mångfalden, minskar stadsbuller, förbättrar luften och inte minst gör bostadsområdena attraktiva och trivsamma.

Stadsodling är också viktig av många skäl. På taken bör det finnas odlingsmöjligheter. Det kommer leda till mer grönsaker och närproducerad mat vilket också minskar det ekologiska fotavtrycket. Dessutom minskar risken för översvämningar då odlingarna på taken kan suga upp regnvatten. Detta kommer bli viktigt i och med att den globala

uppvärmningen förändrar klimatet och skyfall kommer att bli vanligare.

För att ytterligare minska det ekologiska fotavtrycket ska man främja kollektivt ägande inom hyresrätterna. Med det menar vi att man inom hyresrätten kan dela på ett visst antal bilar eller en gemensam bormaskin. Detta ger även ett ekonomiskt stöd för de som inte har möjlighet att införskaffa dem själva.”

Det är Astrid Olsson, Amanda Bråtiden, Alva Kniivilä och Alice Jansdotter från SA2C på gymnasieskolan Spyken i Lund som står bakom detta förslag på hur man tacklar klimatutmaningar och minskade ekologiska fotavtryck i ett område i Lund. Totalt är det 17 grupper som idag visar sina förslag i Lunds stadshall. Andra grupper har jobbat med stadsodling, genomtänkta cykelleder och minskade p-ytor, mötesplatser med aktiviteter för olika åldrar, stora och små infrastruktursatsningar, låna och dela för smartare konsumtion. Hela tiden knutet till ett område som de besökande lundaborna verkar känna till väl. Man pekar och pratar. Lokaltidningarna är på plats. Nervösa ungdomar växer. Från klockan 10-16 är planetens framtid i fokus. Jag är väldigt nöjd!

Städer går före

Tillsammans med kommuner arrangerar Världsnaturfonden WWF sedan tre år tillbaka en [stadsturné med rådslag ute i landet](#) på temat Vår stad 2030. Syftet är att fler i kommunen ska få kunskap och bli delaktiga i lokalt arbete och att förstå och kunna agera utifrån kopplingen till globala mål. Förutom Lund har i år rådslag arrangerats i [Helsingborg](#), [Karlstad](#), [Sollentuna](#).



Under lunchen minglade besökarna i Lunds stadshall och träffade elevgrupperna. Här en glad grupp från

Gymnasieskolan Spyken i Lund som jobbat under devisen "Vi siktar nedåt" – med målet att gräva ned Lunds C för att förtäta, riva barriärer och öka kollektivtrafiken med både tåg och buss via Lund.

Rådslagen är en del i WWFs internationella stadsutmaning [Earth Hour City Challenge](#). Städer har stora möjligheter att visa lösningar vad det gäller samhällsplanering och konsumtion för att öka tempot för att nå klimatmålen och ytterst det övergripande målet – ett gott liv för alla på EN planet. Svenskarnas genomsnittliga konsumtionsmönster och livsstilar skulle kräva över 3 planeter om de skalades upp globalt. I Earth Hour City Challenge 2016 deltar 16 svenska kommuner tillsammans med totalt [126 städer från 21 länder](#).

Lärande och delaktighet

Delaktighet är grunden för ett aktivt medborgarskap – att människor i sina olika roller får möjlighet att ta ansvar för att påverka utvecklingen. Arbetet med [hållbara städer](#) bör ses som en fantastisk resurs för att ta hjälp av den lokala demokratins verktyg. Här har [skolan en nyckelroll](#). Det handlar om att se utbildningssektorn som en viktig aktör i samhället. I arbetet med Vår stad 2030 och det avslutande rådslaget har kommunens strategiska arbete inom miljö och klimat hittat utbildningssektorn. Jag tror att en nyckel till det lokala arbetet är just att olika sektorer öppnar sina dörrar för varandra. När kommunens miljö- och klimatenhet aktivt samverkar med skolan händer det spännande grejor!

Alla vinner

Det fina i kråksången är att alla vinner på denna typ av samverkan. Kommunens behov av dialog med medborgarna sammanfaller med behov av måluppfyllelse av läroplanen, där hållbar utveckling finns med övergripande och i de flesta ämnena. Dessutom vinner eleverna eftersom de blir mer motiverade av att ta tag i "riktiga frågor". Deras arbete får reell betydelse – det är på riktigt! Via elevernas arbete ute i stadsdelarna möter de vuxna i olika roller: boende, näringsidkare, organisationsföreträdare, politiker och andra. Vid redovisningarna kommer gärna lokalpressen och sprider klimatarbetet ytterligare till tusentals läsare.



Hållbar mobilitet är en kärnfråga. En av elevgrupperna skriver: Vi tycker att det är dags att Lund lever upp till sitt namn som cykelstad. Vår vision är en stad där cykeln står i fokus, där det ska vara enkelt att ställa bilen hemma och välja cykeln när man ska ta sig inom staden.

I Lund, som är [deltagare i WWFs stadsutmaning](#) och en av [Klimatkommunerna](#), har miljöstrategen Linda Birkedal samarbetat med Lina Hällström från [Naturskolan](#). Tillsammans med många andra har de tagit på sig aktiva roller i planering och genomförande. Bara i den interna processen skapas nya kontaktytor och idéer tas vidare. Och när sex stolta lärare går runt bland elevernas utställningar och ser hur eleverna tillämpar kunskap och framför väl underbyggda synpunkter – då värmer det mitt lärarhjärta!

Rundabordssamtalet fördjupar

En bärande del i rådslaget är rundabordssamtal, då ungdomar sitter ned tillsammans med politiker, tjänstepersoner och representanter från näringslivet i mindre grupper för att diskutera nyttan med olika elevförslag och hur de kan implementeras i kommunens verksamhet. Här är eleverna tuffare och tycker att politiker kan göra betydligt mer. Även näringslivet får del av råden.

Öka kollektivtrafiken! Stäng av för bilar! Fortsatt dialog! Underlätta för cyklister! Dialog med affärsidkare! Motverka segregation! Bygg nu, tänk långsiktigt! Öka tider för torghandel! Bygg hissar och trapphus på utsidan av husen! Gräv ner Lund C! Lund ska vara en förebild! Bind ihop öst o väst! Tänk långsiktigt! Förtäta! Bort med kullersten! Anpassa taken för odling! Gröna mötesplatser med lekplatser och utegym! Bil och cykelpooler! Underlätta lån av verktyg! Bygg på

höjden!

Visst har det varit mycket arbete, men efter mina erfarenheter från [Lund och alla de andra nio städerna](#) där WWF varit med och arrangerat rådslag under 2014-16 kan jag lugnt säga: Att ta hjälp av ungdomar ger otroligt mycket! Vår stad 2030 gör så att klimatmål, globala hållbarhetsmål blir greppbara för fler. Mitt råd till städer, stora som små, blir tveklöst: Ta med lärare och elever i miljö- och klimatarbetet!

.....

Fakta om Vår stad 2030

Vår stad 2030 är den pedagogiska modell och studiematerial som lärare och elever arbetar med inför rådslandet. För att förbereda eleverna och underlätta för lärare finns handledningen [Vår stad 2030](#). I den så kallade [rådslagsbilagan](#) beskrivs arrangemanget av det avslutande rådslandet. I handledningen finns övningar som förbereder eleverna och konkretiserar begrepp som ekologiska fotavtryck, social- och ekologisk hållbarhet. Kommunen erbjuder hjälp och visar exempel på hur eleverna kan använda kommunens planer så som översiktsplanen och klimat- och energiplanen. Rådslagsbilagan – och snart även en kort film – beskriver mer i detalj hur kommunen och skolan arrangerar och genomför rådslandet. Modellen är självständig och behöver alltså inte inbegripa att Världsnaturfonden WWF deltar aktivt.

Välkommen att kontakta [Gitte Jutvik Guterstam](#), på Världsnaturfonden WWF för att få veta mer om Vår stad 2030 och erfarenheterna från WWFs stadsturné 2014-16.